

სასოფლო მეურნეობათა შერჩევითი გამოკვლევა

მოკლე აღწერა

სასოფლო მეურნეობათა შერჩევითი გამოკვლევა წამოადგენს მიმდინარე სასოფლო-სამეურნეო სტატისტიკისათვის ინფორმაციის ძირითად წყაროს. გამოკვლევის თითოეული რაუნდი ფარავს ერთ საანგარიშო წელს და შედგება 5 გამოკითხვისაგან: საწყისი გამოკითხვა – საანგარიშო წლის იანვრის მესამე დეკადაში, I, II და III კვარტალების გამოკითხვები – საანგარიშო წლის შესაბამისად აპრილის, ივლისის და ოქტომბრის პირველ დეკადაში, და დასკვნითი, IV კვარტალის გამოკითხვა – საანგარიშო წლის მომდევნო წლის იანვრის მეორე დეკადაში. გამოკითხვები ხორციელდება ინტერვიუერების მიერ უშუალო ვიზიტის გზით. ხუთივე გამოკითხვისას გამოიკითხება ერთი და იგივე სასოფლო მეურნეობები (დაახლოებით 5000), რომლებიც ორსაფეხურიანი სტრატეგიული კლასტერული შემთხვევითი შერჩევის გზით შეირჩევა საქართველოში მოქმედი დაახლოებით 810 ათასი სასოფლო მეურნეობიდან (ტერმინი სასოფლო მეურნეობა აღნიშნავს ნებისმიერ ეკონომიკურ სუბიექტს, რომელიც ეწევა სასოფლო სამეურნეო წარმოებას, მიუხედავად ამ წარმოების მასშტაბისა, სუბიექტის იურიდიული სტატუსისა და მის მიერ სასოფლო-სამეურნეო აქტივების მფლობელობის ფორმისა).

ყოველ წელს ხდება სასოფლო მეურნეობათა სრულიად ახალი შერჩევის ფორმირება. თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ მსხვილი სასოფლო მეურნეობები შერჩევაში სრული მოცვით არიან წარმოდგენილი, ასე რომ მათი გამოკითხვა წლიდან წლამდე სისტემატიურად ხდება. მათი რაოდენობა 2007-2009 წლებში 400-დან 500-მდე მერყეობდა.

გამოკვლევას ემსახურება ინტერვიუერთა ქსელი, რომელთა რაოდენობა 200-ს აღემატება. ყოველი წლის ბოლოს ტარდება ინტერვიუერების ტრენინგი მათი კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, რომლის დროსაც ხდება წლის განმავლობაში მათ მიერ დაშვებული შეცდომების ანალიზი, კითხვარების დახვეწის მიზნით მათში შეტანილი ცვლილებების განხილვა (თუ ასეთი არსებობს), აგრეთვე მათ მიეწოდებათ ახალ შერჩევაში მოხვედრილი მეურნეობების სია, რომლებიც მათ უნდა გამოიკითხონ მომდევნო წლის განმავლობაში. ყოველ მუნიციპალიტეტში მუშაობს ერთი ზედამხედველი, რომლის მოვალეობას შეადგენს ინტერვიუერთა მუშაობის ორგანიზაცია, მათ მიერ სამუშაოს შესულების კონტროლი და შევსებული კითხვარების ლოგიკური კონტროლი. შევსებული კითხვარები თავს იყრის რეგიონულ ოფისებში, საიდანაც ხდება მათი ტრანსპორტირება ცენტრალურ ოფისში.

გამოკვლევით მთლიანადაა მოცული საქართველოს კონტროლირებადი ტერიტორია, აფხაზეთისა და ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიების გამოკლებით. 2008 წლის აგვისტოს ომამდე გამოკვლევით მოცული იყო ახალგორის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაც. აგვისტოს

ომის შემდეგ 2008 წლის III კვარტალიდან ახალგორის მუნიციპალიტეტში გამოკვლევა დროებით შეჩერებულია.

საწყისი გამოკითხვა ტარდება საწყისი გამოკითხვის კითხვარით. ამ დროს ხდება შერჩევაში მოხვედრილი მეურნეობების იდენტიფიკაცია და მეურნეობებში 1 იანვრისათვის არსებული მდგომარეობის დაფიქსირება.

I, II და III კვარტალების გამოკითხვები ტარდება კვარტალური გამოკითხვის კითხვარით. მასში ფიქსირდება მონაცემები მეურნეობაში შესამისი კვარტალის განმავლობაში წარმოებული სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის შესახებ.

დასკვნითი, IV კვარტალის გამოკითხვა, რომელიც წარმოადგენს წლის განმავლობაში მეურნეობაში ჩატარებული სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის შეჯამებას, ტარდება დასკვნითი გამოკითხვის კითხვარით.

მოზიდული ინფორმაციის კომპიუტერში შეყვანა ხდება სპეციალურად შექმნილი პროგრამის საშუალებით კითხვარების ცენტრალურ ოფისში მოზიდვიდან 15 დღის განმავლობაში. პარალელურად ხდება შეყვანილი ინფორმაციის კომპიუტერული ლოგიკური კონტროლი. სპეციალურად შექმნილი პროგრამა ავლენს იმ კითხვარებს, რომლებშიც ლოგიკური შეუსაბამობებია, აგრეთვე თვით ამ შეუსაბამობებს. სოფლის მეურნეობისა და გარემოს სტატისტიკის სამმართველოს თანამშრომლები კითხვართან შედარების, ან ინტერვიუებთან და რესპონდენტებთან ტელეფონით გადამოწმების გზით ასწორებენ ამ შეცდომებს. იმ შემთხვევაში, თუ გადამოწმება ვერ ხერხდება, შეუსაბამობები ლოგიკურად სწორდება. ამჟამად კომპიუტერული კონტროლი ხორციელდება 200-მდე კრიტერიუმის საფუძველზე. შედეგად მიიღება მონაცემთა ბაზა, რომელიც თავისუფალია თითოეული კითხვარის შიგნით შეუსაბამობებისაგან.

ამის შემდეგ იწყება მონაცემთა ბაზის, როგორც მთლიანის, გაწმენდა. ხდება ამოვარდნილი, არატიპიური და საეჭვო მონაცემების გამოვლენა, მათი გადამოწმება და გასწორება. აგრეთვე ხდება კონკრეტული გამოკითხვის მონაცემების თავსებადობის შემოწმება ამავე რაუნდის სხვა გამოკითხვების მონაცემებთან. ამ მხრივ განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება დასკვნით, IV კვარტალის გამოკითხვას, რომელიც საშუალებას იძლევა გადამოწმდეს და ჰარმონიზაციაში მოვიდეს ყველა წინა გამოკითხვის შედეგები.

პარალელურად ხდება მონაცემების შეწონვა გამოუპასუხებლობის გათვალისწინებით.

მონაცემთა ბაზის გაწმენდისა და შეწონვის დასრულების შემდეგ ხდება გამოძიებული ცხრილების ფორმირება. ხდება შედეგების შედარება წინა კვარტალების და გასული წლის ანალოგიური პერიოდის შესაბამის შედეგებთან. მნიშვნელოვანი გადახრების არსებობის შემთხვევაში ხდება ამ გადახრების გამომწვევი მიზეზების ანალიზი. მხოლოდ ამის შემდეგ ითვლება მონაცემები მზად გამოსაქვეყნებლად.

გამოკვლევაზე დაყრდნობით წლის განმავლობაში ქვეყნდება შემდეგი ინფორმაცია:

თებერვლის ბოლოს – წინასწარი მონაცემები გასული წლის IV კვარტალის მეცხოველეობის შესახებ – ინტერნეტში;

აპრილის ბოლოს – წინასწარი მონაცემები გასული წლის სასოფლო-სამეურნეო მაჩვენებლების შესახებ – ინტერნეტში;

მაისის ბოლოს – წინასწარი მონაცემები მიმდინარე წლის I კვარტალის მეცხოველეობის შესახებ – ინტერნეტში;

ივნისის ბოლოს – საბოლოო მონაცემები გასული წლის სასოფლო-სამეურნეო მაჩვენებლების შესახებ – პუბლიკაცია “საქართველოს სოფლის მეურნეობა”, რომელიც ქვეყნდება ნაბეჭდი სახით და ელექტრონული ფორმით თავსდება ინტერნეტში ;

აგვისტოს ბოლოს – წინასწარი მონაცემები მიმდინარე წლის II კვარტალის მეცხოველეობის შესახებ და ერთწლიანი კულტურების ნათესი ფართობების შესახებ – ინტერნეტში;

ნოემბრის ბოლოს – წინასწარი მონაცემები მიმდინარე წლის III კვარტალის მეცხოველეობის შესახებ – ინტერნეტში.

წინასწარი მონაცემები ქვეყნდება მთელი ქვეყნის მასშტაბით, ხოლო საბოლოო მონაცემები უფრო დეტალურ გეოგრაფიულ დონეზე. შერჩევის არასაკმარისი ზომა არ იძლევა საშუალებას ყველა მაჩვენებლისათვის ყველა რეგიონის დონეზე იქნეს მიღებული საიმედო მაჩვენებლები. იმ რეგიონების მაჩვენებლები, რომელთათვისაც შერჩევის ზომის სიმცირის გამო საიმედო მაჩვენებლების მიღება ვერ ხერხდება, ქვეყნდება აგრეგირებული სახით სათაურით “დანარჩენი რეგიონები”.